

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १८५

पुनरावेदन नं.-०७३-RB-०४४८

मुद्दा:-आयकर(२०६६/०६७)।

काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा.वडा नं.११ बबरमहलस्थित प्रभु बैंक लिमिटेड (साविक स्थायी लेखा नं.३०२१६५३४२ का प्रभु विकास बैंक लिमिटेड) का तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेरचन १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ }
आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं १ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री थमनबहादुर भण्डारी

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक श्री शंकर प्रसाद खरेल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७१/०६/२८

यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही दर्ता हुन आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्रको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता प्रभु बैंक (साविक प्रभु विकास बैंक)लिमिटेडले आ.व. २०६६/०६७ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा

९६ अनुसार करयोग्य आय रु.१०,३४,८९,५४०/०० देखाइ मिति २०६७/०९/२८ मा विवरण पेश गरेका रहेछन ।

२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६६/०६७ को आय विवरणको कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब किताबको परिक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको तथा व्यवसायको मुनाफा र लाभ तर्फ गणना हुनु पर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएको तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७१/०६/०६ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७१/०६/०६ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७१/०६/०८ मा करदाताले बुझी लिइ सूचनाको जवाफ मिति २०७१/०६/२६ मा पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६६/०६७ का लागि रु.११,६५,३७,३६९/१३(एघार करोड पैसठ्ठी लाख सैतीस हजार तीन सय उनान्सत्तरी रुपैया तेह्र पैसा) करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ११८, ११९ र दफा १२०(क) बमोजिम व्याज र शुल्क समेत गणना गरी कर दाखिला गर्न सूचना जारी गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७१/०६/२८ मा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७१/०६/२८ मा जारी गरेको आ.व. २०६६/०६७ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी प्रभु बैंक लि. (साविक प्रभु विकास बैंक)ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१/०८/०९ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा ६० दिन भित्र कुनै निर्णय नगरेकोले प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदन अस्वीकृत भएको मानी कारबाही अगाडि बढाउने भन्ने करदाता प्रभु बैंक लिमिटेडको मिति २०७३/०८/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागलाई लेखेको पत्र ।
६. यसमा शुरु कार्यालयले मिति २०७१/०६/२८ मा गरेको संशोधित कर निर्धारण सम्बन्धी आदेशमा कर्मचारीको बोनस वितरणमा खर्च भएको रकमलाई कर्मचारीको प्रत्यक्ष आय मानी खर्च दावी अमान्य गरेको, **ATM machine, Locker र Generator** जस्ता हास योग्य कार्यालयको उपकरणलाई समूह “घ” अन्तर्गत पर्ने भनी हास खर्च अमान्य गरेको, साथै बैंकको निक्षेपकर्तालाई भुक्तानी गरेको ब्याज खर्चलाई अमान्य गर्ने, कर्मचारीको पोशाक वापतको खर्चलाई पारिश्रमिक आय मानी खर्च अमान्य गर्ने र कर गणनामा त्रुटी गरी भएको

संशोधित कर निर्धारण आदेश बदर गरी पाउँ भन्ने यस न्यायाधिकरणमा पेश भएको पुनरावेदन पत्र ।

यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७६/०२/२० मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

७. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रभु बैक लि. को तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री थमन बहादुर भण्डारीले, बोनसको रकम बाँडफाँड समेतका प्रत्यक्ष आमदानिसंग मात्र सम्बन्ध रहेको मानी खर्च कटौती अमान्य गरेको, कर्मचारीको पोशाक खर्च कर्मचारीको व्यक्तिगत आय होइन तसर्थ पोशाक खर्चमा अग्रिम कर कट्टी माग गर्ने गरी तथा **ATM machine, Locker** र **Generator** जस्ता उपकरणहरूलाई वर्गिकरणमा फरक पारी समूह “ख” मा दावी गरेको हास खर्च अमान्य गरी समूह “घ” कायम गरेको निर्णय कानूनविपरीत र मनोगत भएकोले बदरभागी छ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नु भयो ।
८. त्यसै गरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले करदाताले बोनस व्यवस्था गर्दा बढी गरेको कारणले फरक परेको रकम खर्च कट्टी नपाउने गरी, **ATM machine, Locker** र **Generator** जस्ता उपकरणहरूलाई बैकिंग ब्यवसायको Core Function गर्ने मेशनरीका रूपमा हेरी समूह घ मा कायम गरी हास आधार निर्धारण गरेको शुरु कार्यालयको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस जिकीर प्रस्तुत गर्नु भयो ।
९. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा यसमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेको छ छैन? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन? भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१०. सो बमोजिम निर्णय तर्फ विचार गर्दा निम्नलिखित पुनरावेदन जिकिरका विषयमा निम्न बमोजिम हुने देखिन आयो ।

(क) ATM machine, Locker र Generator जस्ता कार्यालय उपकरणको हास खर्च सम्बन्धमा:-
ठूला करदाता कार्यालयले कार्यालय उपकरणका रूपमा रहेका **ATM machine, Generator, Locker** जस्ता सामानहरूलाई समूह “घ” मा पर्ने भनी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) संग सम्बन्धित अनुसूची-२ को १(घ) बमोजिमको हास दर कायम गरी पुनरावेदकको हास गणनालाई अमान्य गरेकोमा पुनरावेदकले उल्लिखित सम्पत्तिहरू बैंकको प्रयोजनको लागि कार्यालय उपकरण रहेको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को दफा १ को सम्पत्ति समूह “ख” अन्तर्गत कै कायम भई हास गणना पाउनु पर्ने जिकिर लिएको सम्बन्धमा विचार

गर्दा साविकमा राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौँबाट सोही मुतावित समूह 'घ' नै कायम गरी फैसला हुँदै आएकोमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मुद्दा नं.०७३-RB-०१४६ मा समेत मिति २०७४।७।१४ मा फैसला हुँदा ती मेशिनरी औजारहरु समूह 'ख' मा नै समूहिकृत हुनुपर्ने भनी फैसला भएकाले र आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची -२ को दफा १(१)(ख) मा कम्प्युटर, तथ्याङ्क केलाउने उपकरण जस्ता सम्पत्तिहरु समूहिकृत हुने व्यवस्था अनुरूप पुनरावेदकले पनि सोही किसिमका सम्पत्तिलाई समूह (ख) मा राखेकोले सो का आधारमा **ATM machine, Generator** जस्ता कार्यालय उपकरणको सम्पत्ति समूहिकरण सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको निर्णय सो हदसम्म मिलेको देखिएन ।

ख) लाभांस आम्दानीको वोनस व्यवस्था खर्च:- करदाताले यस आय वर्षमा नाफा नोक्सान हिसावमा अन्तिम रूपमा करकट्टी भै आएको रकम समेत गणना गरी कर योग्य आयको घोषणा गरेको देखिन्छ । पुनरावेदकले अन्तिम रूपमा कर कट्टी भै आएको रकम अलग गरी कर गणना गरिसकेको र यसमा अन्यथा जिकिर लिएको पनि देखिएन । आयकर ऐन २०५८ को दफा ९२ (१)(क) मा वासिन्दा कम्पनीले भुक्तानी गरेको लाभांस रकम भुक्तानीकर्ताले अग्रिम कर कट्टी गरी भुक्तानी गरेकोले अन्तिम रूपमा कर कट्टी हुने भुक्तानी मानिएको छ । अग्रिम कर कट्टी रकम दाखिला भै सकेपछि प्राप्त भुक्तानी रकमका सम्बन्धमा कर दायित्व पुरा भएको मानिने कानूनी व्यवस्था दफा ९२(२) मा देखिन्छ । पुनरावेदकले अन्य निकायमा लगानी गरी प्राप्त गरेको लाभांश आय पनि यसै कानूनी व्यवस्था अनुसारको भएको पाइन्छ । यसरी प्राप्त हुने रकममा पुनः आयकर तिर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था रहे भएको पाइदैन । लाभांस रकम व्यवसायको आयमा समावेश गरी कर तिर्नु नपर्ने आय भएकोले सो रकमको वोनस खर्च कट्टी गर्न पाउनुपर्छ भन्न मिल्ने नदेखिँदा वोनस गणना गर्ने प्रयोजनका लागि नाफा नोक्सान खातामा सो रकम समेत समावेश गरी वोनस व्यवस्था गर्दा वास्तविक पाउने वोनस खर्च भन्दा बढी दावी हुन जान्छ । तसर्थ वोनस ऐन, २०३० अनुसार खुद नाफाको दश प्रतिशत वोनस वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिन्छ । खुद नाफा भनेको कर लाग्ने करयोग्य आय हो । कर तिर्नु नपर्ने रकम भनेको निकायको रिजर्भमा रहने हुँदा कर्मचारीलाई वोनस वितरण गर्न मिल्ने देखिएन । खुद नाफा रकमको दश प्रतिशत मात्र वोनस व्यवस्था वापत खर्चको रूपमा मान्यता दिएको कानूनसम्मत भएको देखिँदा बढी खर्च दावी रकम अमान्य गरेको शुरुको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

(ग) ब्याज दायित्व सम्बन्धमा:- पुनरावेदकले नाफा नोक्सान विवरण अनुसार चालु आ.व. को अन्त्यमा भुक्तान गर्न बाँकी ब्याज दायित्व रकम रु. १,६३,५९,०६५।०२। - रहेकोमा प्रत्यर्थीबाट रु. ३४,१४,९०५।४७ मात्र हुनुपर्ने हुँदा रु. १,२९,४४,१५९।५५ भुक्तानी गर्नु नपर्ने ब्याज दायित्वलाई समेत लेखाकन गरेको भनी दावी लिएकोमा जिम्मेवारी सारेको रकम यकिन भैसकेको तथा निक्षेप र ऋण समेतको भुक्तानी गर्न बाँकी रहेको अवस्थामा बढी दायित्व भन्नु आधारहिन तथ्य भएको जिकिर लिएकोमा चालु वर्षमा देखिएको दायित्व रु. १९,३९,१४,४८१।११ मध्ये रु. १९,०४,९९,५७५।६४ - नगद भुक्तानी गरेको वित्तीय

विवरणबाट देखिन्छ । यस अनुसार भुक्तानी गर्न बाँकी रु ३४,१४,९०५।४७ हुनु पर्नेमा करदाताको वासलात साथ संलग्न अनुसूचीबाट गत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज रु. १,६३,५९,०६५।०२ रहेकोमा यस वर्षको भुक्तानी गर्न बाँकी ब्याज रु. १,२९,४४,१५९।५५ बढी लेखाकन गरेको देखिन्छ । यसरी वास्तविक रूपमा भुक्तानी गर्न पर्ने भन्दा बढी ब्याज वापतको दायित्व रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५(१) बमोजिम आयमा समायोजन गरी ऐनको दफा ७(२)(ज) अनुसार आय कायम गर्नेगरी भएको प्रत्यर्थीको कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो ।

घ) कर गणनामा त्रुटी सम्बन्धमा:- पुनरावेदक करदाताले, शुरु ठूला करदाता कार्यालयबाट कर निर्धारण हुँदा कर गणनाको योगफलमा त्रुटी गरेको भनी पुनरावेदन जिकिर लिएकोमा यस न्यायाधिकरणको फैसला बमोजिम शुरु कार्यालयले कर समायोजन गर्दाका बखत पुनः हिसाब गरी कर समायोजन गर्ने नै हुँदा थप विवेचना गरि रहन परेन ।

ड) पोशाक खर्चमा अग्रिम कर सम्बन्धमा:- बैंकमा आउने ग्राहकलाई कर्मचारी पहिचान गर्न सरल होस र गलत मान्छेबाट ठगिन नपरोस भनेर पोशाकको ब्यबस्था गरेको, यी पोशाक कार्यालय प्रयोजन बाहेकमा उपयोग नहुने भएकाले रोजगारीको आयमा समावेश गर्न नपर्ने पुनरावेदकले जिकिर लिएकोमा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८(२) खण्ड (क), (ख) र (छ) बमोजिम रोजगारदाताबाट प्राकृतिक ब्यक्तिलाई आय वर्षमा दिईएका भुक्तानीहरू पारिश्रमिक गणना गर्दा समावेश गर्नुपर्नेछ भनी स्पष्ट कानूनी ब्यबस्था भएकाले समावेश गरेको देखिन्छ । यसर्थ, पोशाक खर्चमा अग्रिमकर गणना हुन नहुने भन्ने पुनरावेदकको जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन तथापी उक्त पोशाक खर्च वापत प्राप्त रकमलाई पारिश्रमिक आयमा गणना गरी अग्रिम कर कट्टी माग गर्दा कर्मचारीलाई एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशतका दरले कर लगाएको शुरु कार्यालयको निर्णय सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म बढेर गरी यस प्रकार एकमुष्ट कर नलगाई प्रत्येक कर्मचारीले पाएको पोशाक वापतको हुने रकम समेत समावेश गरी ब्यक्तिगत आय यकीन गरी ऐन बमोजिम पाउने छुट समेत दिई करको गणना गर्नु भनी शुरु कार्यालयमा लेखी पठाउने ठहर्छ ।

११. अतः माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट पुनरावेदक करदाता प्रभु बैंक (साविक स्थायी लेखा नं. ३०२१६५३४२ भएका प्रभु विकास बैंक) लि.को आ.ब. ०६६/०६७ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरु कार्यालयको मिति २०७१/०६/२८ को निर्णयमा ATM जस्ता सम्पत्तिलाई समूह “घ” मा पर्ने भनी गरेको निर्णय मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ ।

अग्रिम कर कट्टी तर्फ कर्मचारीको पोशाक खर्च रकमलाई पारिश्रमिक आय कायम गरी अग्रिम कर कट्टी माग गर्दा कर्मचारीको व्यक्तिगत पारिश्रमिक आयमा गणना गरी जो जसलाई जे जति कर लगाउनु पर्ने हो सो नगरी एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशत का दरले अग्रिम कर माग गर्ने गरी गरेको निर्णय मिलेको नदेखिँदा बढेर गरी दिएको छ । यस विषयमा अब जो जे बुझ्नु पर्छ बुझी निर्णय गर्नु भनी मिसिल शुरु कार्यालयमा पठाईदिने ठहर्छ । अरुमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसील

माथि ठहर खण्डमा पुनरावेदक करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयको निर्णयमा आयकर तर्फ **Note counting machine, Locker र Generator** जस्ता सम्पत्तिलाई समूह 'ख' मा राख्नु पर्नेमा समूह 'घ' मा राखी हास खर्च कायम गरी भएको निर्णय मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहरेकोले सो विषयमा करदाताले राखेको रकम कानूनको म्यादाभिन्न नियमानुसार फिर्ता दिनु वा अर्को आर्थिक वर्षको कर रकममा मिलान गरिदिनु भनी शुरु कार्यालयलाई लेखी पठाइदिनु.....१

माथि ठहर खण्डमा अग्रिम कर तर्फ कर्मचारी पोशाक रकमलाई पारिश्रमिक आय कायम गरी अग्रिम कर कट्टी माग गर्दा कर्मचारीको व्यक्तिगत पारिश्रमिक आयमा गणना गरी जो जसलाई जे जति कर लगाउनुपर्ने हो, सो नगरी एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशत का दरले अग्रिम कर माग गर्ने गरी गरेको निर्णय नमिली बदर हुने ठहर भएको हुँदा यस विषयमा जो जे बुझ्नु पर्छ बुझी पुनः निर्णय गरी पुनरावेदक करदातालाई जानकारी दिनु भनी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवनमा लेखी पठाउनु.....२

विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु.....३

सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार नक्कल दिनु.....४

फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु.....५

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्ने:-

विश्वराज कुइकेल (शाखा अधिकृत)

इतिसम्बत २०७६ साल असार ८ गतेरोज १ शुभम.....